

DOMOLJUB.

Slovenskemu ljudstvu v poduk in zabavo.

Izhaja kot priložna „SLOVENCU“ vsakega prvi in tretji četrtek meseca. Ako je ta dan praznik, izide „DOMOLJUB“ dan poprej. Cena mu je 80 kr. za celo leto. — Spisi in dopisi naj se pošiljajo: uredništvu „DOMOLJUBA“, Ljubljana, v semeniških ulicah št. 2. Naročnina in inserati pa opravništvu „DOMOLJUBA“ Vodniškove ulice št. 2. — Namanila se vsprejeto in plačujejo po dogovoru.

Štev. 20.

V Ljubljani, 17. oktobra 1895.

Letnik VIII.

Razpisane deželnozbornske volitve na Kranjskem.

Dne 9. oktobra je potekla doba bivšim deželnozbornskim poslancem kranjskim. Zato objavlja uradni ljubljanski list nastopni razglas:

Po preteku šestletne volilne dobe se razpisujejo za deželni zbor vojvodine Kranjske, nove splošne volitve ter se za njih izvršitev določajo nastopni dnevi:

1. Za volitve poslancev kmetijskih občin v četrtek 21. novembra.

2. Za volitve poslancev mest in trgov ter trgovsko-obrtno zbornice v ponedeljek 25. novembra.

3. Za veliko posestvo v četrtek dne 28. novembra.

S tem razpisom se prične tudi v naši deželi volilna borba. Na ta razglas opozarjamo zlasti svoje somisljenike po deželi, kjer se bodo koncem oktobra in pričetkom novembra že vršile volitve volilnih mož, naj pravočasno vse potrebno ukrenejo, da se ugodno izvrše prvotne volitve, ker je od teh odvisna tudi končna volitev poslancev. Da se agitacijsko delo osredotoči, zato se je osnoval za konservativno stranko v Ljubljani osrednji konservativni volilni odbor pod načelništvom kanonika in poslanca Klun-a in tajništvo dr. Ivana Sustera.

Na ta odbor, kakor smo že omenili, naj se obračajo naši somisljeniki v vseh zadevah. Opozarjamo že sedaj, da so po razpisu volitev dovoljeni po zakonu volilni shodi, katerih ni treba naznanjati oblastvu ter se nadejamo, da bodo sli kandidati naše stranke mej volilce ter jim osebno naznanjali svoje načrte za prihodnje delovanje.

Ker sta v naši deželi mej Slovenci dve stranki, gotovo pri volitvah ne bo manjkalo vročih bojov in z ozirom na to menimo, da je prav, ako že danes, ko se še ni razvnela volilna borba, opozarjamo vse slovenske volilce, naj skrbé za to, da se volitve vrše za Slovence častno in dostojno, da se izberó kot deželni poslanci

možje, ki bodo skrbeli za dobro gospodarstvo v deželi ter se tudi v vsem svojem političnem delovanju klanjali načelom katoliške vere.

Znano je, da so se poprej slovenski poslanci v deželnem zboru ločili v katoliško-narodno in liberalno narodno, katerih je na obeh straneh blizo jednako.

Upanje slovenskih domoljubov, da se bošta obe narodni stranki stranki zopet zjedini v složno delovanje se ni vresničilo. Tega je kriva slovenska narodna liberalna stranka, ki je posebno v zadnjem času kazala, da ne mara za mir in se ne briga za najpotrebnejše gospodarske zahteve našega naroda. Z vso silo je branila v zadnjem zasedanju prisilno legalizacijo, ki napravlja zlasti pri majhnih zneskih davkoplačevalcem veliko nepotrebnih stroškov, pri razpravi o lovski postavi je kazala, da so ji bolj pri srcu zajci, kakor pa njeni kmetijski volilci. Liberalna stranka je zabavljala proti Raiffeisenovim posojilnicam, ki vendar povsod, kjer so ustanovljene, tako dobro delujejo v korist posestnikov. — Na drugi strani pa bi bila rada dovoljevala denar za nepotrebne stvari, za gledišče, visjo dekliško solo itd. ki niso zlasti prebivalcem na deželi prav v nobeno korist.

Skrb za varčno gospodarstvo z deželnim premoženjem mora biti zlasti sedaj pri nas na Kranjskem poglavitna naloga prihodnjih poslancev. Vsi čutimo, kako silno je naša dežela vsled potresa trpela, kako jo je hudo zadela letošnja slaba letina, kako trda se godi našim posestnikom, obrtnikom in rokodelcem in kako težko jim bo zmagovati tudi deželne davke, o katerih se je bati, da se bodo morali povisati vsled slabega gospodarstva.

Zato treba volilcem gledati na to, da bodo za poslance izbrani možje, katerim bo poglavitna skrb tako oskrbovati deželno premoženje da se davkoplačevalcem ne bodo nakladala nova bremena in da bi se tudi zanje kaj storilo v gospodarskem oziru.

Liberalci pa so povsod zapravljeni v tujem imetju in zato se je bati, da bo tako tudi pri nas, ako bi vo-

lilci volili za poslance liberalne zastopnike. Naši nasprotniki bodo pri »Narodu« in »Rodoljubu« vsiljevali volilcem svoje kand date; po občinah bodo delali na to, da bi pri volitvah volilnih mož izbrali svoje ljudi za volilne može. Zato treba stati na straži in delati nato, da se zberejo pri volitvi volilnih mož pošteni, značajni, krščanski možje, ki bodo oddali svoje glasove katoliško narodnim kandidatom.

Zato opozarjamo že sedaj volilce na njih sveto dolžnost, da vsaki, kdor ima pravico, gre k volitvi volilnih mož, da ne reče nobeden: Brez mene bodo že opravili, ker brez njega gotovo tudi nobeden njegovega davka ne plača. — Kakor bodo volilci volili, take bodo tudi imeli poslance. Ako bodo slabo volili, se potem ne bodo smeli pritoževati, ker kakor si bodo postljali, tako bodo tudi počivali.

Torej na delo! Vsak slovenski volilec naj izpolni svojo dolžnost, da dobi katoliško-narodna stranka kolikor mogoče veliko zastopnikov v deželni zbor.

Kaj je novega po svetu?

Dne 2. oktobra zvedeli smo imena *novih ministrov*. Ministerski predsednik je, kakor smo že zadnjič poročali, Poljak grof Badeni, ki je bil dosedaj cesarski namestnik v Galiciji. Badeni je star 49 let in kazal se je dosedaj vedno zelo odločnega in vedno je speljal, kar je hotel, dasi pogosto niso bile njegove naredbe dobre za ljudstvo. Ta mož nam obeta volilno preosnovo, a ne vemo, kaj bode vkup zmašil. Teško, da bi bilo za kmete kaj dobrega, ker pri zadnjih volitvah v Galiciji se je kmetom nasprotnega pokazal. Da je med ministri slaboznani Gauč, to dragi bralci tudi že vedo; verske sole skoraj gotovo pod njim ne bomo dobili, nam Slovencem bo pa nagajal, kjer bo mogel. Bilinski, 49 let star, Poljak, postal je finančni minister, dosedaj je bil predsednik avstrijskih železnic. O njem ne moremo nič posebnega povedati, kakor tudi ne o baronu Glancu, ki je postal trgovinski minister, in o Glajspahu, ki je sedaj pravosodni minister. Bolj pa se zanimamo za grofa Ledeburja, novega kmetijskega ministra; on je mož poštenega krščanskega mišljenja. Pri nastopu svoje službe je odločno povdarjal, da hoče rešiti kmečki stan s tem, da bode snoval kmetijske zadruge. Brambovski minister je grof Welzersheimb. Novih ministrov čaka dovolj dela. Mislimo, da bodo izprevideli, da je treba tudi za nižje stanove ljudstva marsikaj storiti, da ti stanovi in z njimi cela država — ne propade. Kmet in rokodelc sta trdna podlaga dobri državi.

Dunajske volitve so zanimale skoraj celo Evropo. Propadla je brezverska stranka, ki je le sebi polnila žepe, za druge pa ji ni bilo mar. Zidi so na Dunaju tlogospodarili, zato pa silno tožijo in vpijejo. A kar je, je! Ljudi so dosti dolgo slepili, a sedaj so se jim odprle oči in zapodili so jih. Te volitve zamorejo tudi v politiki spraviti velike gospode na drugo pot, pred vsom

ministre, ker videli bodo, da morajo uslišati pravice zahteve, drugače jim je odzvonilo.

Na *Nemškem* vstal je Poljak, ki hoče pomagati svojemu zatiranemu rodu. Tudi pod nemškim cesarjem so namreč Poljaki, a se jim slabo godi. Ta mož, Koscieliski po imenu, naložil je štiri milijone v ta namen, da pokupi zadolžena poljska posestva in jih da zopet prejsnjim lastnikom nazaj, da tako reši poljsko posest svojim sorojakom. Posnemanja vreden zgled!

Iz *Laskega* prihajajo žalostna poročila. Na Siciliji so se zopet spuntali. Vzrok tega je, ker nimajo ljudje ničesar, s čemer bi lačni želodec utešili in se preživili. Tu sem naj bi raje brezverski Krispi poslal denarje, katere tako neumno zapravlja. Poleg tega pa so nastale cele čete roparjev, ki prebivalce vznemirjajo in jim še tisto malo, kar imajo, poberó. Krispijev najhujši sovražnik Kavaloti, začelja zopet boj zoper starega goljufa. Naj le dragi bralci Domoljubovi pregledajo stare »Domoljube«, bodo že videli, kaj smo že vse o Krispiju poročali. Popolnoma res je, da je Krispi s svojo selparsko politiko Italijane daleč nazaj pahnil v narodnem življenju. Najnovejša poročila tudi pravijo, da je Krispi nasproten zvezi, katera se je storila pred par leti med Nemčijo, Italijo in Avstrijo. Bode ga pa v oči Trst in in južne Tirole. Pa če Bog dá, jih ne bo z lepa dobil pod svoje kremplje.

Ruski general Dragomirov, ki je bil na Francskem pri vojaških vajah, vrnil se je domu v Rusijo in je tu opisoval izvežbanost francoskih vojakov, za katerimi ruski daleč zaostajajo. Zato je svetoval, naj se ruska armada bolje izuri in, če treba, pomnoži; kaj bo posledica tega, če Rusija utegne vojako pomnožiti? Nemčija, katere cesar noče zaostati, bo tudi armado pomnožil, Avstrija pa, nje zaveznica, ki zvesto hodi za njo, bo storila ravno to in — davki bodo povisani. Bog nas varuj tega!

Žalostne roči se godé na *Turškem*. Večkrat smo že omenili, kako zelo da divji Turki tlačijo krščanske Armence; nobenih pravic jim ne dadó, zahtevajo pa od njih vse. Da bi si slajšali težko stanje, zbralo se je 800 armenskih mož, in ti so se napravili k prvemu ministru turškemu, kateremu se pravi veliki vezir, da mu pototijo svoje reve in nadloge. To je bilo zadnjega septembra. Ko so prišli blizu vezirjeve palače, so jih postavili vojaki, akoravno je voditelj Armencev, Kafedzi Betnos dejal, da hoče le pisano prošnjo izročiti vezirju, kar sme vsak turški podložnik storiti. Armenci so se ustavili, vedoč, da je pravica na njih strani, a kot besni planili so Turki nanje in jih blizu 200 pobili ali pa smrtno ranili ali pa zapri. Po Carigradu zdaj vse vre. Armenci tudi v svojih stanovanjih niso bili več varni pred Turki in so se satekli v cerkve. Vlada turška, mesto da bi kristijane brnila, pa še takorekoč poulično druhal nanje sduva, da napadajo zdaj kristijane, naj si bodo te ali one vere. Tuje vlade posegle so vmes in spustili so nekaj zaprtih Armencev, ki so pripovedovali, koliko hudega so prestali po ječah. Nekaj mrličev so pometali turki v morje, zato se število umorjenih ne more natanko določiti, vsekako

pa so jih blizu 300 pomorili. Carigrajski razkolni patrijarh je opravil službo božjo za vse umorjene Armence. Bog ve, kaj se bo. Turki ne bodo dali miru, dokler ne bodo zopet enkrat prav pošteno tepeni! Tako se godi po širnem svetu.

Kaj je novega po Slovenskem?

Kranjsko. Premoščeni so naslednji gg.: Gosp. Mihael Klemenčič, kapelan v Črnomlju pride kot I. kapelan v Semič, v Črnomelj novomašnik g. Jurij Karlin; g. Štefan Ribar pride z Vrhnike v Kranj, g. Francišek Kosir iz Smlednika na Vrhniko in g. Jernej Bernard v Smlednik. — Presentovana sta č. gospoda: Josip Golmajer, župnik na Javorji, za župnijo Vače; Josip Kos, župni upravitelj na Selih pri Šumbregu, za isto župnijo. — Beneficijat gosp. Fr. Oswald je imenovan za katebeta na rudniški šoli v Idriji. — Farni izpit delali so prve dni oktobra sledeči č. gg.: Albin Ilowski, administrator v Lozicah; Janez Oblak, mestni kapelan pri sv. Jakobu v Ljubljani; Alojzij Pehani, kapelan v Sodražici; Josip Pristov, kapelan v Dobu; Leopold Raktelj, administrator v Babinem Polju; Janez Zabužec, kapelan v Slavini. — Umrl je 12. t. m. č. g. Josip Bononi, vpokojeni župnik radovljiški, v Kranju. N. v. m. p. l. — Umrl je 10. oktobra preč. gosp. Franc Čarman, vojaški duhovnik v pokoju v vasi Otok, fare mošenjske. Ranjki je bil rojen l. 1819, služboval je na Štajerskem in pozneje prestopil v vojaško službo; odlikovan je bil s zlatim krizcem za zasluge, udeležil se vojske na Laskem. Od leta 1868 živel je v Mošnjah v pokoju in bil več let ud. c. kr. okr. šolskega sveta. N. v. m. p. l. — V novomeško bolnico usmiljenih bratov je bilo meseca septembra vsprejetih 58 bolnikov; vseh bolnikov je bilo ta mesec 83, in ozdravelo 46. Koncem meseca je v zavodu ostalo 26 bolnikov. — Umrl je 6. okt. previden z sv. zakramenti Jakob Bergant, p. d. Šmavs, star 48 let, iz Imenja, moravske fare. Zapustil je mlado vdovo s tremi otročiči. Bil je mož trdnega katoliškega prepričanja, skrben in priden gospodar. Naj živa blagi in občeljubljani mož večni mir! — V četrtek dné 10. oktobra dopoldne se je na pokopališču pri sv. Martinu v Podcerkvi odkril nagrobni spominek, katerega so iz hvaleznosti postavili prebivalci Ložke doline svojemu nekdanjemu učitelju in voditelju starotrske šole, gosp. Blažu Raktelju. — V Toplicah pri Zagorju za Savo je nevarno obolel zdravnik gosp. Julij Mayer. Čutil se je že dalje časa slabotnega in zato napolnil se iskat zdravja v zagorske toplice. Našel je pa namesto zdravja bolezen, ki je po mnenju zdravnikov smrtno nevarna. Vzdignila se mu je kri večkrat zaporedoma. Naznanja se to širsemu občinstvu, ki je imelo do g. Mayerja posebno zupanje in je od vseh strani Notranjske trumoma romalo k njemu, iskat pomoči v bolezni, naj sedaj ne dela tu sém praznih potov. Ako gospod Mayer ozdravi, se boče to takoj zopet po časnikih razglasilo. — Prevzvi-

šeni knežskofof so 10. t. m. ob 8. uri darovali sv. mašo v uršulinski cerkvi, in imeli prisrčen nagovor na sestre, ki so ta dan imele napraviti slovesno obljubo. Po končanem govoru so sledili cerkveni obredi, slovesne obljube in preoblačenja. Slovesno obljubo so napravile: S. Filomena Fabian iz Žužemberka, S. Viktorija Chromy iz Ljubljane, S. Birgita Oražem iz Gorice, S. Maksimilijana Koleno iz Ljubljane. Redovno obleko sta vsprejeli gđni.: Ana pl. Langer iz Novega Mesta kot sestra Evangelista Ksaverija in Marija Schlegel iz Slavonije kot sestra Elekta Viljelmína. — Poljedelsko ministerstvo je naročilo svetniku Markusu in ravnatelju gospodarsko-kemičnega poskuševališča Meisslu preiskovati, kako izvesti osušenje močvirja ter v ta namen, ako kaže, ustanoviti neko poskuševališče. Imenovana strokovnjaka sta 9. in 10. okt. v spremstvu deželnega odbornika dr. Papeža in inženirja Hraskega ogledovala močvirje. Želeti bi bilo, da bi že vendar enkrat strokovnjaki gledé osuševanja močvirja nehali govoriti in pričeli delati. — Dovoljenje za pripravljala dela za železnico Novomestobrežice je trgovsko ministerstvo podaljšalo rudniškemu posestniku Faberju za nadaljnih šest mesecev. — Občina Ajdovec pri Žužemberku zanesprej ne spada več pod zdravstveni okraj trebanjski, ampak pod žužemberški. — V Dolenji Vasi pri Ribnici je osem oseb zbolelo za kozami. Pravijo, da se je bolezen po lončeni robu zanesla iz Hrvatske. — Dne 2. t. m. zjutraj je delavec Kavčič v rudokopu pri sv. Ani padel 70 metrov globoko ter bil takoj mrtev. — Obiskovalcem kokriške doline je gotovo znana ona velikanaka stena, katera stoji zraven ceste kake četrt ure od cerkve proti Zgornji Kokri. Dne 1. t. m. ob 11. uri po noči se je polovico te skale odtrgalo ter zasulo državno cesto. Bližnji sosede so vstajali iz spanja, misleč, da je potres, a bil je le nasledek potresa. Sreča, da je bila ob tem času cesta prazna. Delavci sedaj razbijajo kamenje ter je valé v Kokro, ki spodaj mimo teče. Vožnja je vstavljena, dokler se ne odstrani več metrov visok zasip. — V soboto 5. t. m. se je na Švici pri Dobrovi utopil poldrugo leto stari deček v jarku, kjer je voda komaj za pol pednja globoka. Varuh njegov ga je pustil za nekaj minut in šel zavrnuti govedo, in v tem času se je dete ponesrečilo. Ko je dečka mati našla, bil je že topel, a vsi poskusi oživljenja bili so zastonj. Komisija iz Ljubljane pa se je pri raztelesenju izrazila, da bi dete itak ne živelo čez leto, ker je imelo v glavi vodo. — V nedeljo zvečer pa je skočil v vodo gospodar Jože Novak iz Kozarij, št. 17. Mož je bil božjasten in kadar ga je ta bolezen napadala, bil je tudi vselej bolj ali manj duhobolen. V nedeljo popoldne je se pravil ženi, da je sodba njegova sklenjena. Prosil je, naj pošljejo po duhovnika. Domači pa, ki so ga bili že vajeni, so si mislili, bo že bolje, le potrpi. Proti večeru pa se jim nanagloma ukrade iz hiše in teče proti borkavskemu mostu in plane v vodo, ki je baš na istem mestu nekoliko globokeja. Videli so ga, ko je tekel proti vodi, šli so za njim in so ga kmalu dobili iz vode ter ga poskušali oživiti, a ni ga bilo mogoče. Mož je bil dober in blag, kadar je bil zdrav. Zapustil je ženo vdovo

in več hčer. Bog bodi milosten sodnik njegovi duši — 8. oktobra popoldan ob 3/4 3 pričelo je goreti na podu pri Fran Pečniku, vulgo »Krušču« v Zapužah, občini Zgornja Siška. Šentvidsko gasilno društvo je takoj prihitelo z dvema voznima brizgalnicama na pogorišče, otelo vnemajočo se hišo, krito s slamo, omejilo ogenj, rešilo blizo stoječe s slamo krite sosedne hiše in gospodarska poslopja. Pogorel je pod, hlev in svisli. Zivina se je z velikim trudom vendar srečno rešila iz gorečega hleva. Škoda se ceni nad 1500 glđ. Zavarovan je bil hlev in pod za 400 glđ. — Jernej Wolf, 61 letni postopač iz Lokve na Hrvatskem, je v noči 20. sept. s ponarejenim ključem odprl vrata župne cerkve v Zagorju na Notranjskem ter pobrskal vse shrambe, išoč denarja. Zapazila sta ga dva domača fanta ter naznanila orožnikom, ki so tatu zasačili ter izročili sodišču. Našli so pri njem nekaj denarja in več tatinskega orodja. — Ubežal je v soboto popoldne 28. m. m. 20 letni prisilni delavec Mihael Podboršek iz Loke pri Mengsu iz Kodeljjevega posestva, koder je bil z ostalimi kaznjenci na delu. — Oženjeni kajzar Jan. Zevnik, po domače Činkel, je kajzarja Matija Ovičarja in Mavčič s polenom po glavi tako hudo udaril, da je ta dne 30. sept. umrl vsled telesnih poškodb. — Deželni odbor je določil sporazumno s c. kr. deželno vlado v Ljubljani, da se je v seji dne 5. svečana sklenjena samostojna deželna naklada na porabo piva in sicer v mestu Ljubljani po 70 kr., po deželi pa po 1 glđ. od vsakega hektolitra ne gledé na stopinjo alkoholovine pričela pobirati dne 8. oktobra t. l. To nakladi bodo pobirali boletni uradi, ki tudi pobirajo samostojno deželno nakladi na porabo žganih opojnih tekočin. — V nedeljo 29. sept. je na Vačah po popoldanski službi božji v šolskem poslopju predaval gospod Hugo Turk, c. kr. okrajni živinozdravnik, o živinskih kužnih boleznih, s posebnim ozirom na tiste, ki so tudi človeškemu zdravju nevarne, ter o postavnih določilih proti njim. Obisk je bil prav obilen. — Dne 1. oktobra bi se bila morala vršiti javna dražba za črnomeljški »Grad«. A se pred dražbo je dal Andrej Lackner Sladoviču zahtevano svoto 29.000 glđ. Grad je tedaj njegova lastnina; kar smo mislili, se je res prigodilo. Slovenci imamo res malo podjetnega duha, ko se gre za kupovanje takih hiš ali posestev. In potem ni čuda, ako nam žid ali Nemeec gospodarji na naši lastni zemlji. — V nedeljo dne 30. septembra imeli smo Rovtarji nad Logatcem lepo cerkveno žegnanje sv. Mihaela, farnega patrona. Po popoldanski službi božji zbrali so se zopet v šoli ter osnovali tam posojilnico po Raiffeisenovem sistemu. Takoj se je vpisalo 21 udov, kateri so delež 1 glđ. vplačali. Potem se je volilo načelnštvo. Načelnikom je bil izvoljen posestnik Janez Jurca iz Petkovca. V načelnštvo so bili voljeni tudi se gg.: Ivan Mazi, posestnik iz Rovt; Jakob Kunc, posestnik iz Rovt; Franc Lukan, posestnik iz Praprotnoga Brda in J. Oblak, trgovec iz Rovt. Blagajnikom je bil imenovan Alojzlj Sežun, učitelj v Rovtah; nadzornikom pa čast. gosp. Jos. Gregorič, župnik od Sv. Treh Kraljev. Če bo slo vse po sreči, jela bo posojilnica delovati že s 1. januarjem 1896. Za

ustanovitev te posojilnice se je rojak čast. g. I. Hladnik, vikarij iz Črnega Vrha, mnogo trudil. — Pri zadnjih občinskih volitvah izvoljen je bil zopet dosodanji župan g. Anton Brencič (Fister), posostnik iz Zibrā, kateremu je jeden glas pripomogel do zmage.

Koroško. Na prejšnja svoja mesta se povrnela s sv. Višarij č. g. Fr. Havliček kot provizor v Čače in č. g. A Sturm kot provizor v Rize v ziljski dolini. Na sv. Višarjih končali so letošnjo romarsko dobo rožnovenko nedeljo dne 6. oktobra. — Č. g. Fr. Michl, župnik v St. Lipšu, je izvoljen in potrjen dekanjskim svetovalcem dekanije Dobria ves. — Premestena sta č. gg. kapelana: Vek. Umlauf iz Volsberka v Špital in Vaclav Tesat iz St. Andraža v Volsberk. — Kot župni upravitelj v Nemskem Plajberci je nastavljen č. g. Fl. Satz, mestni kapelan v Beljaku, ki ima ob jednem tudi oskrbovati župnjo sv. Duha ob Beljaku. Čast. g. Andr. Pirker, župni upravitelj v Zgor. Dravogradu, pride za prvega kapelana v Beljak. Č. g. Iv. Quitt, kapelan v Špitalu, se je podal v Gradec, da se izobrazí v cerkvenostavbeni umetnosti. Župnjo Oeting je dobil v oskrb č. g. Jos. Habernig, župnik v Zgor. Dravogradu. — Premestena sta č. g. kaplana Fr. Rup iz Doberle vasi v Kotarče in H. Smažik iz Kotarč v Doberloves. — Vč. gosp. Val. Podgorc, prefekt v kn.-sk. Marijanščici je postal tam vikar. — V celovski bogoslovnici je 53 bogoslovcev, in sicer v IV. letu 20, v III. letu 9, v II. letu 10, v I. letu pa 13. — Na mesto o. Jos. Mihaela je postal 6. t. m. o. Ernst Gromheimann rektor in vodja novincev pri jezuitih v Št. Andražu v labudski dolini. — Čast. g. Fil. Streiner, prefekt v kn.-sk. Marijanščici, je imenovan za provizorja v Hohenfeld. Nadzoroval bode tudi koroškofova posestva v Krški dolini. — Za prefekta v Marijanščici je imenovan g. Ant. Stres. — Farni izpit so delali dne 1. do 3. t. m. v Celovcu naslednji č. gg.: Ivan Dranecky, župni upravitelj pri Sv. Jederti pri Volsperku, Jos. Gross, župni upravitelj v Trebličah. Fr. Havliček, duhovni pomočnik na sv. Višarjah, Lud. Pirker, žup. vikar v Krki, Ant. Pruber, upravitelj v Sedi, Fl. Satz, mestni kapelan v Beljaku, E. Scherian, kapelan v Zg. Beli in Al. Vans, župni upravitelj v Svinici. — Pod vlakom iskal je smrt minolo nedeljo nek neznaní mož ob Celovcu. Odrezalo mu je glavo. — Dvoboj sta imela v Beljaku nek častnik 14. pešpolka in ruski grof Schlippenbach, ki je častnika vstrelil v trebuh. Vzrok je bil, ker je grof grajal vojaško godbo. — Večkrat je zadnji čas gorelo v bližnji okolici beljaški. V mesto je prišlo več grozilnih pisem, da hočejo zažgati tudi tam. Radi tega je nastal velik strah med prebivalstvom. — V kočo na Vel. Zvoniku dospelo je letos vkup 4062 turistov; lani jih je bilo 3780, l. 1893. 3744, l. 1892 pa 3342. — V Borovljah je umrl dne 8. t. m. Gust. Voigt, posestnik fuzin, star 82 let. — Posestva pobelega V. Plešivčnika na Št. Uršelski Gori je kupil, kakor se poroča, laški grof Pandolfi v Guštanji za 200.000 glđ. Posojilnico po sistemu Raiffeisenovem so ustanovili Nemci na Brnci pri Beljaku. — Dne 1. t. m. se je tu slovesno otvorila nova trgovinska sola. Bilo je navzoče

precej odlične gospóde. — Za državnega poslanca izvoljen je **Dobernik** s 521 glasovi od 963 oddanih. S tem prešel je **Celovec**, stara postojanka zagrizenega liberalizma, v roke še bolj strastnih nacionalcev, a zastopal ga bode na Dunaji mož s poštenim slovenskim imenom **Dobernik**, ki je svoje dni moledoval za hrano in pomoč v duhovskih hišah. Vsako mesto ima poslanca, kakršnega zasluži, in tako ima tudi »nemški« **Celovec** za poslanca — slovenskega odpadnika. — Beljaška hranilnica je znižala obresti na $4\frac{1}{4}$ odstotkov, za hranilnične vloge na 36 odstotkov. Ta obrestna mera stopi v veljavo z dnem 1. januarja 1896. leta. — V **Lipi nad Vrbo** so pogorele dne 25. septembra štiri hiše. Tudi iz drugih krajev se z nova poroča o mnogih požarih. — Umrl je v **Prevaljah** vrlji slovenski domoljub **V. Skubl**. Dasi priprost mlinar, delal je mnogo za slovensko gibanje in govoril tudi večkrat na shodih.

Štajersko. Mil. gospod knezoškof lavantinski so se 29. m. m. pripeljali iz slovaških toplic **Piščanec**. — V semenišču se je 1. t. m. z duhovnimi vajami pričelo šolsko leto. Redni poduk se je pričel dne 5. t. m. — Župnijo **Št. Marjeto** je dobil ondotni provizor č. gosp. **Ivan Zagajsek**. — Štiridesetletnico duhovnega pastirovanja so obhajali v **Št. Jurju** ob južni železnici z bolnim vlč. gosp. župnikom **Lovretom Vošnjak** vč. g. dekan **Braslovški Matija Stoklas** in č. g. župnik iz **Loke** pri **Zidanem mostu** 26. sept. t. l. v **Št. Jurju** ob južni železnici. — Zadnje nedeljo, dne 13. oktobra je bil kot župnik vmeščen na župnijo **Muta** tamošnji č. g. provizor **Josip Zagajsek**. — **Nove orglje** postavljata brata **Zupan** v **Št. Janu** pri **Spod. Dravobergu**. — **Ljudski shod** imelo je v nedeljo dne 13. t. m. ob 3. uri popoldne slovensko društvo **štajersko** v hranilničnih prostorih v **Slov. Gradcu**. Govorili so gg. poslanca **dr. Lav. Gregorec** in **Robič** ter kaplan **J. Rozman**. — **Vogeljni kamen** za novo župno cerkev v **Čadramu** pri **Konjicah** bodo premil. lavant. knez in škof **Mihael Žegnansko** nedeljo, dne 20. oktobra slovesno blagoslovili. — **Novi zvonovi** za **franciškansko cerkev** v **Mariboru** so dogotovljeni in so se 11. t. m. prepeljali v **Maribor** ter 13. t. m. slovesno blagoslovili. Največji zvon »**Mati usmiljenja**« tehta 4100 kg. in je njegov glas za malo terco nižji, kakor oni velikega zvona v stolni cerkvi. Drugi zvon, »**Fran Josip**« tehta 2300 kg., tretji »**sveti Anton**« 1200 kg., četrti »**sv. Filomena**« 600 kg. in peti »**štirinajst pomočnikov**« 300 kg. Zvonjenje je prav okusno ubrano in bode gotovo veliko pripomoglo k večji časti Božji. — **Dopolnilna volitev** za deželni zbor mesto umrlega poslanca **Fr. Regele** se bode vršila za kmečke občine v **libniškem okraju** 18. nov. — **Presvetli cesar** je podelil vpokojenemu davkarju v **Radgoni**, g. **Ant. Rotherju** zlati zaslužni križ s krono. — **Štajerski vinski veletržci** so se domenili, da letošnjega vina ne bodo višje plačevali, nego po 18 kr. liter. Ti možje pravijo, da v **Italiji** dobé po cení zmečkanega grozdja, na **Tirolskem** sprešajo in tako dobe vino po jako nizki cení. Pravijo tudi, da letošnja kapljica ne bo posebno dobra. Dobro bi bilo, da bi imena teh mož objavili časniki, ki

tako pritiskajo na domače pridelovalce. — **Trgatev** se je pričela okoli **Konjic** v ponedeljek 7. okt. Kakor se nam od tam poroča, se v obče pričakuje dosti več mošta od lani. Tudi kapljica utegne biti izvrstna, ker je grozdje prav sladko. Tudi po nekaterih krajih okoli **Nove Cerkve** in **Doberne** se pričakuje bodisi zastran množine kakor tudi zastran dobrote, izvrstna kapljica.

Primorsko in Trst. **Zakrament sv. birme** se bode delil v naslednjih župnijah: 22. t. m. pod **Sabotinom**, 23. pri **sv. Mavru**, 24. v **Kronbergu** in 27. v **Solkanu**. — **Premeščeni** so naslednji č. gg.: **Iv. Kodromac** iz **Izole Morozini** v **Trnovo** pri **Kobaridu**, **Tom. Guggenberger** iz **Ročinja** v **Bovec**; na njegovo mesto pa pride novomašnik **Kristijan Stibilj**. — **Farni izpit** so delali naslednji č. gg.: **K. Čigon**, vikar na **Vojsčici**; **Andrej Grgolet**, upravitelj v **Št. Lovrencu**; **Iv. Rojec**, vikar v **Biljah**; **Pet. Zorzin**, kapelan v **Fiumicello**. — V bogoslovnici se je pričelo šolsko leto 5. t. m. z duhovnimi vajami. V prvi razred se je oglasilo 31 kandidatov, in sicer za **goriško nadškofijo** 11, za **tržaško** 14, za **poreško** 3 in za **krško** 3. Od teh je 21 domačinov, ostali so pa iz drugih pokrajin. — V **Ložu** pod **Predilom** so drugo polovico pret. m. čast. gg. **lazaristi** iz **Ljubljane** vodili **sv. misijon**, kateri je, kakor kaže velikanska vdeležba, obrodil veliko dobrega. Vdeleževali so se ga celo rudarji iz sosednjega **koroskega Rajbelja**. — **Nova cerkev** v **Šmartnem** pri **goriških Brdih** je skoraj dodelana. Izdelala se je po načrtih stavb. mojsta gospoda **Trobca**. Delo hvali in priporoča mojstra. — Umrl je **Hrabroslav Volarič**, šolski voditelj v **Devinu**, požrtvovalni narodnjak in izredno nadarjeni in plodoviti slovenski skladatelj, 30. sept. **Pokojni Volarič** je bil rojen v **Kobaridu** leta 1863. kot sin črevljarja in godca. Učiteljeval je od leta 1882., definitivno od l. 1886. Zapustil je mlado soprogo in več nepreskrbljenih otrok. — **Družbi sv. Cirila in Metoda** je došlo 7. t. m. obvestilo **tržaškega magistrata**, da je **tržaško namestništvo** dne 17. septembra odobrilo tako uravnavo tamošnjih družbinih šol, da se bo 3., 4. in 5. deski razred za nadalje poučeval pod možkim vodstvom, po možkih svetovnih močeh; 1. in 2. mešani ter 3. in 4. ženski razred pa pod samostojnim vodstvom šolskih sestra. — Tako je stopila družba s to uravnavo zopet mogočnim korakom naprej. — Dne 27. maja mesca se je vršila sodnijska obravnava proti oni »**olškani gospodi**«, ki je nameravala na predvečer 20. septembra protiavstrijsko demonstracijo povodom 25 letnice osvobojenja **Rima**. Sodišče jim je s strogim zaporom od dveh tednov do dveh mesecev pokazalo, da je **Trst** še na **avstrijski zemlji**. — **Princ Evgen Hohenlohe** se je odločil, da hoče kandidirati v držav. zbor namesto odstopivšega grofa **Franca Coroninija**. V posebnem pismu, katero je izročil **goriškemu županu dr. Venuti-ju**, naznanja, da sprejme kandidaturo, ker je bil naprošen od toliko in tako odličnih volilcev, da jim ne more odreči prošnje. — V **Kobaridu** se je za občine **Kobarid**, **Idersko**, **Trnovo**, **Kred**, **Sedlo**, **Breginj**, **Logje**, **Dreženca** in **Libušnje** osnovala **hranilnica** in posojilnica. **Pravila** so že potrjena. — Zaradi prepovedane

kozje paše je bilo poklicanih okoli 300, reci 300 oseb z vsega Bovškega na uradni dan 7. oktobra t. l., kot na prvi pondeljek meseca v Bovec. Pretrda postava! — V Somnici pri Zabrzi je neko 20-letno dekle ki že štiri tedne trdno spi. Hraniti jo morajo na umeten način. Radovedno ljudstvo trumoma prihaja opazovat nenavadno spanje. — Kranjska obrtna družba, ki je posestva na Gorenjskem prodala verskemu zakladu, namerava napraviti v Skednju pri Trstu tovarno za železo. — Izmej slovenskih poslancev so izvoljeni v deželni zbor ti-le: dr. Gregorič, župnik Blaž Grča, dr. Tuma, dr. Abram, posestnik Muha, profesor Berbuč, geometer Lapajna, grof Alfred Coronini, dr. Aleksij Rojto, posestnik Klančič. Izmej laških pa: vit. Ant. Dottori, Vinc. Michielli, grof Franc Coronini, dr. K. Venuti, Evg. bar. Ritter, dr. Marani, dr. vitez Pajer, dr. Verzegnassi, Nik. Benardelli, dr. Lovisoni in bar. Locatelli. Na slovenski in laški strani se je katoliška stranka zdržala vsake volilne agitacije. — Vinska trgategv okoli Gradiške je letos slaba, ker je po leti toča veliko škode povzročila.

Cerkev in šola.

Otroci, kateri svojega očeta ljubijo, vedno radi kaj od njega slišijo. Tako tudi verni Slovenci radi slišijo o sv. Očetu, kako se mu godi v raznih težavah, katere mu nalaga njegova težka služba. Sicer smo že zadnjič nekoliko povedali o slavnostih 20. septembra, a danes imamo še nekaj dostaviti. Reči moramo z veseljem, da so framazoni več pričakovali, kakor je pa bilo. Za ta dan so znižali vozne cene po vseh železnicah na Laškem za one, ki so se hoteli peljati v Rim. Veliko se jih je peljalo v Rim po znižani ceni, pa ne proslavit roparsko slavnost, ampak šli so v sedmih velike rimske cerkve, da so tam oisjšali svojo vest in zadobili odpustke. Kako čudna so Božja pota! Nasprotniki cerkve napravijo znižan vlak, da bi s tem pomagali k skramotitvi sv. cerkve, a mnogi porabijo to priliko v svoj dušni prid in molijo za svetega Očeta. — Tisti dan došlo je tudi 30.000 telegramov in pisem v Vatikan, ki so izražali svoje sožalje nad zaslepljenostjo in zlobnostjo nasprotnikov. Jasen dokaz, da še mnogo src bije za sv. Očeta, da je delo framasonov precej brezuspešno. Zvečer 19. septembra je bila sv. Petra cerkev zaprta in prinesli so sv. Očeta v nosilnici. Sv. Oče počastil je najprej Najsvetejše in potem se podal k grobu apostolov prvakov, kojih pozemeljski ostanki so pod oltarjem shranjeni, je tam zmolil sv. rožni venec in pa sedem spokornih psalmov. Tako je storil tudi še 20. in 21. septembra. Med tem, ko so zunaj divjali ljudje našantani od framasonov zoper papeža in cerkev, molil je ta zanje, posnemajoč izgled Božjega Mojstra: »Oče, odpusti jim, saj ne vedo, kaj delajo.«

Kakor so se framasoni opekli na Laškem, misleč, da bo praznik 20. septembra res narodni praznik in da bodo s tem ustregli italijanskemu narodu, tako so tudi

brezverci na Ogerskem akusili, da civilni zakon ni po volji narodovi, marveč po volji nekaterih, ki nosijo zvonec. Kakor smo že zadnjič omenili, izdali so škofje skupen pastirski list. Ko se je zadnje nedeljo meseca septembra ta list prebral vernikom na prižnici, nastal je tak jok po mnogih cerkvah, da duhovnik svoje besede ni razumel. Pastirski list omenja namreč, da je civilni zakon le nekaka' poskušnja katolikov, ali bodo ostali zvesti veri svojih očetov ali ne; to je poskušnja zanje, kakor je bilo za prve kristjane krvavo preganjanje. Kako da so ljudje hiteli v cerkveno poroko, smo že zadnjič poročali. Vlada sicer pošilja med svet poročila o velikih slovesnostih, ki so se prvega oktobra vršile povodom upeljave civilnega zakona, pa večina poročil ni resnična, ali saj deloma neresnična. Ljudje vidijo v tem le neko neizogibno breme. Treba jim hoditi od Poncija do Pilata, predno sta dva poročena in toliko podpisov, da se učeni in prebrisan ljudje nazadnje ne vedo pri čem so, kaj pa še le priprosto ljudstvo. To pa pride od tod, ker med liberalci in bogatajci drug drugemu ničesar ne vrjame, zato je pa treba toliko pisarij, za katere vlada izmeče toliko denarja, namesto da bi ga drugače porabila. Kardinal ogrski, Vasari, je naročil tudi še posebej svojim vernikom, naj sedaj v rožnivenškem mesecu pridno molijo sv. rožni venec za zmago nad nasprotniki in za vstrajnost v dobrem.

Katoliki na Francoskem se zanimajo tudi za avstrijske katolike. Tako z veseljem pozdravljajo zmago krščanstva pri volitvah na Dunaju in neki list pravi: »Dobro bo za katolike, ako bodo tudi drugod po Avstriji začeli tako pometati z libersci, kakor so to storili na Dunsju.« To je popolnoma prav, a reči smemo: »Pometajte najprej pred svojimi vrati, je pri vas tudi mnogo gonjilega.« Za 20. september so napravili Francozi velik romarski vlak v Lurd. Začeli so tudi snovati društva zoper framasoni, ki imajo to nalogo, razkrivati bogokletno početje teh bogotajcev in satanovih častilcev in delati zoper nje z vsemi dovoljenimi sredstvi.

Na Irskem ustanovil je pred par leti goreč jezuit šola za mlade misijonarje, ki po končanib šolah gredo k nevernikom sveto vero oznanovat. Do letos je že izšlo iz tega zavoda blizu štirideset mladih duhovnikov, dve sto jih bo pa v kratkem šlo med svet. Še vedno se od vseh stranij oglašajo za vsprejem, a ni mogoče vseh sprejeti, ker manjka denarja.

Na Grškem v starodavnih Atenah dobili so letos novega nadškofa, De Angelin. Sicer ni to nič navadnega, da pride v kako mesto nov nadškof, če stari umre in bi torej ta stvar sama na sebi ne bila vredna, da se omeni, ako bi pri tem nekaj drugega ne bilo. Temu škofu, ki je menih, je bil namreč čudovito poslan škofovski prstan. Nekega dne letošnje pomladi stopil je iz Vatikana in poleg bronastega kipa sv. Petra vidi ležati neko svetlo stvar. Pobere jo in vidi, da je škofovski prstan. Skrbno poprašuje, kdo bi bil ta prstan zgubil, a vse poizvedovanje je zastoj. Ko je bil nenadoma imenovan za škofa, je sprevidel, da so mu nebesa sama poslala škofovski prstan.

V Krakovem umrl je 17. septembra poljski škof spoznovalec Felinski, poprejšnji nadškof v Varšavi, ki je bil 25 let v pregnanstvu v notranji Rusiji in ki je še-le malo let užival prostost, v starosti 74 let. Ta znameniti mož je bil žrtva razkolnih Rusov, ker je zvest ostal svoji cerkvi. Krakovski list »Čas« pise: »Pregnanstvo, trajajoče 25 let v mrzli Rusiji, spodkopalo je zdravje nadškofovo, in pa uničilo njegovoga duha in mladeniško navdušenost.«

Iz Rusije tudi nimamo ugodnih poročil. Le dvoje dokazov za to podamo. — V Tirklem pri Kolnem na Litavskem stoji stara lesena, poprave zelo potrebna cerkev. Ko je župnik prosil guvernerja (poglavarja pokrajine) za dovoljenje, ali sme cerkev prenoviti, ga je ta vprašal, ali imajo zato potrebne denarje in koliko. Duhovnik odgovori, da je trdba za popravo 700—800 rubljev, ker pa župljani ne smejo napraviti nikake zbirke za cerkev, hoče on sam to svoto dati. Guverner je nato v navzočnosti mnogih oseb dovolil prenovitev in je zapustil kraj. Župnik pričel je takoj z zidanjem in je izdal nekaj sto rubljev. Kako se pa začudi, ko pride nekega dne pismo, s katerim mu guverner naroča, naj onih 700 rubljev, katere hoče dati za popravo cerkve, pošlje v okrožno mesto Telc, kamor mora vsako soboto sam iti po denar, ki bi bil za izplačevanje delavcev potreben. To si človek že težko misli, da se more kaj takega ukazati. Pripomniti pa je treba, da je Telc od Tirsklega oddaljen 7 milj in da bi torej župnik moral vsako soboto prehoditi 14 milj, da bi dobil denar. To je samo na Ruskem mogoče. — Drug dokaz. Meseca januarja tega leta so v mestu Mitavi zapodili dva katoliška duhovnika v Sibirijo za pet let, ker sta Boga bolj slušala ko ljudi. Namesto jednega teh duhovnikov, ki je bil katehet, nastavili so drugega kateheta. Pa predno so pretekli trije meseci, bil je odpuščen iz službe, ker ni razkolnemu nadškofu — poljubil roke, ko je bil ta v Mitavi.

Sv. cerkev trpi; v trpljenju skuša Bog, ali bodo nje posamezni udje ji ostali zvesti ali ne. Za trpljenjem pride veselje in zmaga. Poglejmo pa še zdaj v misijone katoliške cerkve, te prave vinograde Gospodove, katere često še vedno namaka kri kristijanov. Da se v Kini kristijanom slabo godi, slišali smo že zadnjič in novejša poročila potrjujejo to vest. Kitajska vlada pa nič ne stori v obrambo kristijanov.

V južni Afriki v kraju Izeli deluje prav uspešno red nun, ki se dominikanke imenujejo. Te nune niso le samo dobre strežnice bolnikov in učiteljice, ampak tudi opravljajo vsa ročna dela same. Poslušajmo poročilo nekega časnikarja: »Tu se tudi sestre sv. Dominika (s tem misli nune) lotijo prav pridno dela, da pokažejo, kaj zmore ženska. Tu je lepa naselbina z dvema obrtniskima šolama, ena za dečke, druga za deklice. Tukaj delujejo nune popolnoma samostojno. Same orjejo, sejejo, okopujejo; same so si sezidale vsa poslopja; vsa mizarška dela razun jednih stopnic so same naredile. V kovačnici stoji nuna pri nakovalu in kuje, da ravno tako iskre na vse strani leté, kakor kakemu moškemu. Vse skujejo nune same. Človek misli, da je ves svet narobe

in da ne delajo nune tega, kar je njih naloga. Pa če gremo v drugo sobano, najdemo nune, kako mirno sedé vsaka za svojo šivalno mizico in šiva obleko sebi in ubogim otrokom, ter veže lepe obleke za cerkev. Tu se vidi, kako nune učé uboge moliti in delati.« — Na reki Samberiju so sovražni zamorci podri misijonsko postajo sv. Franciška Keaverija in sicer so to storili mohamedanski zamorci. Patri so odnesli le golo življenje. Zdaj si že zopet pridno gradijo novi dom.

V zadnjem času začeli so vneti misijonarji sv. vero oznanjevati tudi na Kukovih otokih, ki spadajo k Avstraliji. Ne bomo omenjali drugih težav na potu misijonarjev, ampak le jeden dogodek iz vožnje po morju bodemo podali. Ti Kukovi otoki obdani so okoli in okoli s skalami, katere so le malo pod površino morja. Majhne ladije lahko pridejo čez te skaline, a velike zastanejo in se tudi lahko razbijejo. Zato so se pa tudi misijonarji peljali v manjši ladiji. A tudi tu ni šlo tako gladko, kajti otok, proti kateremu so se peljali, bil je obdan od takih skal, da so tudi iznad vode molele. Veslarji so torej počakali velicega vala, ki je ladjo tako rekoč vrgel čez skale in so si potem naprej pomagali do otoka z vesli. Pri takih vožnjah se kaj rado primeri, da se ladja ali razbije ali pa med skalovjem obtiči. Tedaj niso to male nevarnosti, katerim se podvržejo misijonarji, da le rešijo duše. Sicer bo pa, ako Bog dá, njih trud obilno poplačan, ker so ljudje onih otokov še malo pokvarjeni in radi poslušajo Božjo besedo. Bog blagoslovi misijone!

Listek.

Iz življenja nadvojvode Ladislava.

Izgojevatelj umrlega nadvojvode Ladislava pl. Himel, visok častnik, je povedal jednemu svojih najboljših prijateljev nekaj črtic iz življenja nadvojvode. Podamo jih tu dragim bralcem in sicer tako, kakor je častnik sam pripovedoval. Toraj:

»Mati nadvojvode, presvetla gospa nadvojvodinja Klotilda, me je pozvala, naj prevzamem odgojo njenega sina Ladislava. Jaz sem, vesel tolikega zaupanja, dejal, da rad prevzamem to častno službo, če bom le mlademu nadvojvodu po godi. Zato sem se napotil k škofu Štajnerju, kjer je nadvojvoda bival. Pri uhodu v palačo pozdravil me je mladenič, zalega obličja in lepih očij, prav prijazno. Podam mu pismo njegove matere in sem ga prosil, naj se potem z menoj nekoliko sprehaja, da mu razložim, kako mislim pričeti odgojo. Vse natanko sem mu povedal in mladenič ni obrnil očesa od mene, ampak zvesto me je poslušal in z glavo prikimoval. Potem ga vprašam, ali misli, da bi midva lahko shajala, je dejal nekoliko zmešan: »Vidim, da mi dobro hočete; jaz Vas bom v vsem ubogal.« Ta odgovor Ladislavov sem brzojavil njegovim staršem in kmalu na to sem bil od presvetlega cesarja imenovan za odgojitelja. Naredil sem načrt za učenje in se ga trdno držal: najprej sem učil

mladega nadvojvoda dolžnostij do Boga, do cesarja in do domovine. Za verouk, cerkveno zgodovino in druge znanostij dobil sem prav izvrstnih in učenih učiteljev. Nadvojvoda se je jako rad učil vsega, kar je bilo znati treba njemu, ki je bil iz cesarske hiše in ker je bil zato odločen, da bi znal jedenkrat zapovedovati vojaškim četam. Učil se je tako pridno, da ga je presvetli cesar sam često pohvalil. Za spovednika sem mu odločil nekoga jezuita. Prihajal je k nadvojvodi vsak mesec jedenkrat. Nikdar se mi ni nadvojvoda upri in tudi ne najmanjše nevolje ni pokazal, akoravno se je včasih veliko od njega zahtevalo.

Nadvojvoda je dobro napredoval, koncem prvega polletja moral je delati težke skušnje iz vsega, kar se je v pretečenem polletju učil. Uspeh teh skušenj se je potem naznanil cesarju samemu, kateri ga je pohvalil. Pred svojim očetom, ki slovi kot izvrsten poveljnik, je ponosno pehal ali jedno stotnijo ali baterijo ali jeden eskadron, in z nekim posebnim ponosom je vsigdar to storil.

Kadar je bil prost čas, vodili smo ga po dobrodelnih napravah, bolnišnicah, sirotišnicah in tovarnah. Tu je spoznaval delavski stan in mu je bil velik prijatelj. Kaj rad se je o božiču znal pod božičnim drevescem med otroci v sirotišnici. Po zimi je tudi šel često v gledišče, ali je pa obiskal kardinala in drugo visoko gospodo.

Prav praznik bil je zanj, če se je sešel s cesarjem. Kako veselje mu je cesar napravil, ko ga je imenoval za poročnika in je pri vojaških vajah sam zapovedoval pred cesarjem cel polk. Postal je med tem prav zal in krepek mladenič, pa bil je še otročje nedolžen. Njegovo srce je ostalo prej kakor slej dobro. Jako lepo obnašal se je v cerkvi in nikdo ne more pozabiti mladeniča, klečočega pred grobom soproge Rudolfa Habsburškega v Št. Pavlu, ko je vneto molil za svojega rodu staro mater.

Dne 2. septembra pa se je blagi nadvojvoda obstrelil pri lovu. Zdravniki so bili te misli, da rana ni nevarna. Sicer mu je kroglja zdrobila kost v nogi in ko so mu jemali koščice iz rane, ni dal glasu od sebe, a vendar so zdravniki upali, da ozdravi. Toda Bog je sklenil drugače. Najprej se je pojavila mrzlica in kmalu je pritisnil prisad. Kdo bi popisal žalost matere nadvojvodinje! Toda bila je udana v voljo Božjo in ko sem prišel k bolniku, mi je rekla: »Po spovednika sem že poslala«. Vstopim k nadvojvodi, ki me precej vpraša: »Ali visi Marijina podoba tako prav?«. Navadno sem namreč nadvojvodi priporočil bil, naj vedno tudi na potovanju kako podobo Matere božje seboj nosi, pa naj jo obesi nad posteljo tako, da jo bo lahko leže videl. In zato me je prašal pobožni princ, jeli podoba prav visi.

Ko je začel njegov spovednik moliti molitve za umirajoče v ogerskem jeziku, ozre se nadvojvoda proti meni, (jaz ogerski ne govorim) in pravi spovedniku:

»Le molite nemški, da bođe tudi ta (ozre se name) z menoj molil.«

Po spovedi sprjel je z veliko pobožnostjo sv. potnico. Njegova prevzvišena mati je sedela ob postelji umirajočega sina, brisala mu mrvnaski pot s čela, sklenila mu roke, a solza ni prišla v njene oči, niti se ni izvil iz prasj boleštni vsklik.

Kmalu na to reče nadvojvoda: »Ne čutim nikakih bolečin, a le sapa mi postaja težka«. To je bilo znamenje bližnje smrti. Še prihitita oče in brat k njemu, veselega obraza jih sprejme in jima poda tresočo se roko. Rožni venec poljubi, ga spusti materi na roko, sapa vedno bolj zastaja in kmalu je odbilo plemenito srce nadvojvodovo.

Tako je živel nadvojvoda Ladislav, tako umrl. Hoteli smo ga odrediti in izgojiti, da bi si pridobil časti in slave, a angeljsko čisti mladenič je zdaj pri Bogu.

Razne novice.

(Velik ljudski shod), katerega je sklicalo slov. katoliško delavsko društvo, vršil se je dne 29. septembra na Brezjah. Dopoldne so delavci, ki so prišli iz Ljubljane, iz Kroke, Trziča in Jesenic in pa veliko kmečkih mož iz blejske, trziške in radovijske okolice, prosili Marijo pomoči v dušnih in telesnih potrebah, popoldne po božji službi pa so se sešli, da so se posvetovali, kako da si pomagajo sami. Izvrstni govori so jim razjasnili marsikatero stvar. Govoril je g. Gostinčar o potrebi združevanja kmetov in delavcev. Gosp. kaplan Gruden je pokazal zgodovino socializma, g. Jakopič je poročal o razmerah delavskega stanu; g. Vurnik o pogubnem kapitalističnem liberalizmu. Nazadnje je nastopil č. g. Jos. Rozman, kapelan v Spodnjem Dravogradu na Koroskem, in je v izvrstnem govoru vspodbujal zborovalce k skupnemu delovanju za narodne svetinje, vero in jezik. Njegov govor je bil navdušeno sprejet. O volilni pravici govoril je še Gostinčar in potem so se zborovalci razšli, prepričani, da je shod mnogo koristil. Bog daj!

(Slov. katoliško društvo za kamniški okraj) ima prihodnjo nedeljo, to je 27. oktobra v Kamniku svoj l. občni zbor in ob enem volilni shod za bližnje deželne volitve. Naj bi se torej tega zbora udeležili odločilni možje ne le iz bližnje, ampak tudi bolj oddaljene okolice kamniške v obilnem številu!

(Nedeljski počitek pri trgovini.) Iz Begunj pri Cirknici: V zmislu postave od dne 16. januarja t. l., s katero je dovoljeno ob nedeljah k večjemu 6 ur imeti odprte prodajalnice, je določila visoka c. kr. deželna vlada »zaslišavši občino«, dotične ure. V Cirknici, kjer je sedež županstva, je izjemno osem ur, v Begunjah pa pet ur in sicer dopoldne od 7—10. ure, popoldne pa od 2—4. Županstvo Cirkniško, ki je nasvetovalo take ure, pri tem gotovo ni mislilo na to, da je pri nas ob 9. uri edina dopoldanja služba božja, h kateri se morajo pustiti trgovski pomočniki, kakor ravno ta postava veleva. Kako naj se to zgodi, saj bo vsled neprimernih ur (posebno od 9—10.) še marsikateri kupovalec zamudil službo

božjo. Zato je nujno potrebno, da se to preuredi in poprej zaalisi res občina (t. j. dotični odborniki), katere ure ze, naj bojo odprte prodajalnice.

(Vzgléd častnik.) Bilo je 8. septembra t. l. pri orožni vaji na Koroskem. Ker sem imel prosto, sel sem poslušat godbo, ki je svirala na vrtu grajsčine »Thalburg.« Ze iz daljave bilo je slišati posneho vanje vojakov, ki so na nekem vrtu, prosti kakor jaz, polegali. Rado vednost me je zapeljala, da sem se jim tudi jaz približal. Pri tej priliki zapazim, da se vojak-prostak norčuje na nekem podstresju, kakor da bi pridigoval. Vpletanje nespodobnih besedij seveda je vzbujalo pri lahkomišelnih vojaki h nespodobno krohotanje. Kar pride mimo častnik, se ustavi ter posluša, kaj to pomeni. Kakor da bi bil tudi njemu verski čut užaljen, mogočno zapové: »Dosti je tega; mar ne veste, da se to pravi iz katoliških obredov norčevati se!« Vse je utihnilo. — Poglejte, mislil sem si, koliko pomaga že beseda nižjega častnika v odstranjenju božjega žaljenja. Bi li morda ne bilo mogoče tudi zabraniti na kak način grozovito preklinjanje? To je res čudovito pri teh ljudeh; prekolnejo ti tu, kar ti je že, odkar se zavedaš, najsvetejše, očeta, mater, da, nekateri še celó Boga. Kako zamoremo potem pričakovati, da bodemo sovražniku kos, kadar nas kliče domovina v boj! Slavnim avstrijskim armadam je poleg telesne hrabrosti brez dvoma tudi živa vera v božjo pomoč večkrat do zmage pripomogla.

(Iz Vrhnike) 2. oktobra. Redki so dopisi iz našega trga, a še redkejši dogodki, ki bi se godili pri nas. Posebna strela je vdarila mej matere vrhniške županije. Spustila jo je posebna ljubezen našega gospoda okrožnega zdravnika Janko Marolta. Veliko mater namreč ni dalo kos cepiti svojim malim otrokom o peavem času. Za te si je rodoljubni gospod zdravnik poseben recept omislil: dne 21. septembra je bilo 125 l mater poklicanih na odgovor k c. kr. okrajnemu glavarstvu v Ljubljano. Ker so pa te matere večinoma žene ubozih dninarjev in rokodelcev in take, ki se svojih malih radi hrane doma pustiti ne morejo, so prosile, naj se jim pot v Ljubljano prihrani, a brez uspeha; iti so morale, češ, ako ne bodete šle, čaka vas občutljiva kazen. Maogo delavcev je moralo radi tega kosa služka doma ostati, da se mogle njih žene v Ljubljano na odgovor. Nekaj poklicanih mater pa ni šlo, ne ktr je žandarmerija dobila povelje, poizvedovat zakaj so ostale doma. Ne poznamo postav in paragrafov, kakošne imajo zdravniki do ubozega tlačana, to pa vemo, da bi se bilo to lahko po drugem potu izvršilo. Vprašamo torej slavno oblast: je-li bil zgoraj navedeni čin, da se naše žene in matere kar v trumah kličejo v Ljubljano, neobhodno potreben? Bi se ne bile mogle opravičiti tu na Vrhniki, kjer ima slav. c. kr. okrajno glavarstvo svoj uradni dan? — V kratkem imeli bemo nove občinske volitve. Tu bi bilo posebno želeti, da bi se v novi odbor volili v resnici krščanski mozje, ker le na tej podlagi se more uspešno delati v pravi blagor ljudstva. Posebno želeti pa je, da bi se vendar pregovoriti dal sedanjí župan gospod Gabrijel Jelovšek in bi še dalje težko, a nevhvaležno breme

županovanja nositi hotel. Tako požrtvovalno nevrudjivega in v vseh zadevah spretnega župana ne bodo imela Vrhnika, ako nas ta zapusti.

(Iz Šent-Jermeja.) Bolezen v naši fari je skoraj se ponehala. Le semtortje se dobi še kakšen bolnik. Prvi slučaj grize je bil dné 14. julija. Umrlo jih je od tega dne do 14. oktobra 108, in sicer za grizo 64, za davleo 4, in za drugimi boleznimi 41. Šola je zaprta. Želimo, da se kmalo začne poduk. Nevarnosti ni in škoda za zgubljeni čas. — Cerkev Matere Božje v Šmariju je dobila nov kinč, namreč sliko Marije Pomagaj. Jako lepo jo je naslikal dobro poznati akadem. slikar g. Simon Ogrin, Altar je okusno in dobro prenovil naš domači podobar Jožef Hudoklin. Tudi zvonik gradiške cerkve je dobil novo streho.

(Shed zaupnikov slovenskih delavskih stanov.) Slov. kat. delavsko društvo v Ljubljani sme po pravici zad. nedeljo, ko je priredilo v Ljubljani shod zastopnikov slovenskih delavskih stanov, zapisati mej najlepše dneve svojega obstanka. — Dopoldne so se vršila posvetovanja odsekov in sicer posebe delavski, obrtni in kmetski odsek. V teh odsekih se je razpravljajl socialni načrt slovenskih delavskih stanov, kateri smo objavili v zadnjih številkah »Slovenca.« Ob 11. uri je bilo skupno posvetovanje vseh odsekov, na katerem sta govorila gospod A. Kalan o temelju, na katerem naj se osnuje ta socialni načrt, in dr. Krek o kapitalizmu in organizaciji. — Popoldne ob 1/2 4. uri se je pričel javni shod na dvorišču gostilne pri »Šmahelnu«, kateremu je predsedoval g. Pelc in ki je privabil toliko ljudstva skupaj, da je bilo polno prostorno pred dvorje. Na shodu so govorili dr. Gregorič o vzajemnosti vseh delavskih stanov; dr. I. Zitnik je razpravljajl o žalostnih posledicah kapitalizma, v zlasti s azírom na kmetaki stan; dr. Krek je govoril o cerkvi in socialnem vprašanju ter o liberalizmu in kapitalizmu; gg. Ban o obrtnem in Gostinčar o delavskem vprašanju. Ta dan niso bili v odsekih in na shodu zbrani le zastopniki delavskih stanov iz Ljubljane, prišli so tudi zastopniki iz drugih krajev: iz Zagorja ob Savi, iz Idrije, iz Zalea, iz Staroga trga, iz Cirknice, iz Selc, iz Kroke, Trziča itd. Celi dan je trajalo živahno gibanje, dopoldne in popoldne je bito na vrsti resno delo, zvečer pa v prostorih »Farinčeve« gostilne prijetna zabava. — Dal Bog temeljnemu delu, ki se je ta dan nekako načelnostno osnovalo, krepkega razvoja in obilo delavcev, ki bodo na tej podlagi krepko gradili, da čem preje tudi slovenski delavskim stanovom zasine zarja lepše prihodnosti.

(Železna cerkev.) Na Dunsju v Meidlingu je izdelala tovarna Wagner železno cerkev za bolgarsko razkolno grško cerkveno občino v Carjem gradu. Vsa cerkev je iz samega železa. Te dni jo bodo narazen vzeli ter posamezne dele v 36 železniških vozovih prepeljali v Carji grad ter jo ondi zopet postavili ob obrezju zlatega roga.

(Visoka starost.) Petrograjski »Listok« poroča o nekem starčku, Ivanu Kusmin, ki je bil rojen v letu 1757 in je toraj letos 138 let star. Dne 2. t. m. je prišel k

zdravniku v bolnišnico, ki njegovo življenje takole opi-
suje: Po zunanjem bi nihče ne sodil, da je mož do-
segel toliko starost. On je še popolno krepak, dobro
slisi, čisto govori in ima jako čist spomin. Bilu 53 let
je prebil v Sibiriji. Kusmin se še prav dobro spominja
zedinjenja Krima z Rusijo in francoskega obiska v letu
1812. Njegov oče je dosegel starost 148 let.

Gospodarstvo. V prosep izreje domačih živalij je glavni
pogoj njihov popolno dovoljen zdravstven položaj, in tega vzdržati je
najvalneja naloga vsakega kmetovalca. Sredstva v to svrhu so nam
na razpolago in večletna izkušnja nam kaže na Kwizdove živino-
zdravilne preparate Franca Iv. Kwizda, o. in kr.
avstro-ogersk. in kralj. rumunskega dvornega založnika in lekarnarja
v Korneuburgu pri Dunaju, katero slovi kot ohranjevalno sredstvo
preko mej naše domovine. Preizvrstni učinek, katerega proizvede
Kwizdov restitucijski fluid za konje (kateri povsod velja kot izvrstno
krepilno sredstvo), dalje Kwizdov korneuburški prašek za živino, ki
se povsod uporablja z najboljšim uspehom in izredno pomnožuje mleko
pri kravah, kakor tudi vsi živinozdravilski izdelki Franca Iv. Kwizda
opravičujejo najslajanje sloves te trdke po celem svetu. (e)

Prilodnja številka „DOMOLJUBA“ izide dné
7. novembra 1895 zvečer.

Loterijske srečke.

Dunaj, 5. oktobra:	46.	9.	76.	42.	84
Gradeč, 5. oktobra:	6.	27.	12.	63.	25.
Ljuba, 12. oktobra:	4.	1.	36.	76.	10.
Trst, 12. oktobra:	66.	35.	58.	26.	47.

Tržne cene v Ljubljani

9. oktobra.

	gl.	kr.		gl.	kr.
Pšenica, m. st.	7	40	Špeh povešen, kgr.	—	66
Rož.	7	—	Surovo maslo.	—	70
Johann.	7	—	Jajce, jedno.	—	3
Oves.	6	80	Mleko, liter.	—	10
Ajda.	7	—	Goveje meso, kgr.	—	64
Proso.	7	—	Telečje.	—	66
Koruz.	7	20	Svinjako.	—	66
Krompir.	2	80	Koščranovo.	—	36
Leba, hktl.	12	—	Pišnec.	—	45
Grah.	10	—	Golob.	—	16
Pšol.	12	—	Beno, 100 kgr.	—	2 15
Maas, kgr.	—	90	Slama.	—	2 15
Maat.	—	66	Drva trda, 4 kub. mtr.	—	7 70
Špeh svež.	—	62	„ mehka.	—	5 20

Najboljša, izredno okusna je
župnika Kneipp-a sladna kava

OCHRANNA-ZNÁMKA

v rdečih štirioglatih zavitkih s sliko žup-
nika Kneippa.

Oelzova kava

v rdečih okroglih zavitkih. 24-20

Vsaka posebej po-
rabljena ali pomešana
namočena popolnem
navadno zrnatu kavo.
Dobivata se v vsaki
bolji prodajalnici.

Kjer ni zaloga,
pošlje je izdelovatelj
(Oelz v Bregencu) po
pošti v zavojih po

4 1/2 kilograma za glđ 2 10.

639 24-24

N a Najvišje povelje Nj. c in kr. apostolskega velikastra.
Bogato oskrbljena po c. kr. ravnateljstvu loterijskih dohodkov
zajamčena 21 6-1

XXX. državna loterija

za skupne vojaške dobrodelne namene.

3135 dobitkov v skupnem znesku 170.000 glđ. in
sicer: 1 glavni dobitek s 60.000 glđ. z dvema predobitkoma
in dvema podobitkoma s 500 glđ., 1 glavni dobitek s 30.000 glđ.,
z 1 predobitkom in 1 podobitkom po 250 glđ., 2 dobitka po
10.000 glđ., 10 dobitkov po 1000 glđ., 15 dobitkov po 500 glđ.,
100 dobitkov po 100 glđ. naposled serijski dobitki v skupnem
znesku 30.000 glđ. — Žrebanje se bo vršilo nepreklčno dné
19. decembra 1895. — Srečka stane 2 glđ. avstr. velj.

Podrobnejša določila ima igralni načrt, ki se dobiva brezplačno s srečkami pri oddelku za državne loterije Dunaj, I.,
Riemergasse 7, II. Stock, im Jakobberhofe, kakor tudi po mnogih
prodajalnicah. — Srečke se pošiljajo poštne prosto.

Na Dunaju, v septembru 1895. 285 6-2

C. kr. ravnateljstvo loterijskih dohodkov,
oddelek državne loterije.

IVAN SCHINDLER

Proda se

iz proste roke **lepo posestvo**, obsejalo iz njiv (50 mernikov po-
setve), treh lepih gozdov, dveh vinogradov, košenin, ki dajejo do 12
vozov mrve in v dobrem stanu ohranjenega gospodarskega poslopja z
vsem potrebnim orodjem in filico. Vse skupaj je cenjeno na **6300 glđ.**
Več se poizve pri

Fr. Zupančiču,

gostinčarja „pod Hrastom“
Koledar Mirnapeč.

286 3-1

3 zlate
15 srebrnih
kolajn.
12 častnih in
priznanih
diplom.

249 8-4

Franc Iv. Kwizda.

Kwizdov

Varstvena
znamka

restitucijski fluid

c. in kr. priv. označevalna veda za konje.

Cena 1 steklenice 1 glđ. 40 kr. a. v.

Rabi se vže nad 30 let v dvornih hlevih:
v vojaških in zasebnih hlevih z izrednim
učinkom v krepčanju pred in po dije tra-
jajočem naporu, pri izvinjenju udov, otrp-
nelosti kit itd., in usposablja konja za
urno tekanje.

C. in k. avstro-ogerski
dvorni založnik.

K. rumunski dvorni
založnik.

Pažiti je na
varst. znamko in
zahtevati le
Kwizdov
restitucijski
fluid.

Glavna zaloga
Okrožna lekarna
v Korneuburgu pri Dunaju.

Dobiva se v vsah
lekarinah
in
droguerijah
avstro-ogerske
dele.

330 20-8 1.

287

Zadnja cena.

7-1

R. Miklauc

v Ljubljani, Špitalske ulice 5

prigorodam svojo zalogo gvanterna blaga. Imenujem posebno štof in vsake baše sukna in oajg za moške obleke, kakor tudi lepi novi batmol in pisani porhant za ženska oblačila. Tudi imam najnovejše volnate rute, gladke, z mrežami, z zobmi in z frantami. Priporočam tudi plavi in beli porhant, belo in ružavo kotonino, suknone nogovice in vse v to vrsto spadajoče blago.

Zadnja cena.

Zadnja cena.

Zadnja cena.

VIII. zvezek:
POVESTI

Andrej Kalan

izšel je ravnokar ter se dobiva komad 20 kr., po pošti 23 kr. v Katoliški Bukvarni in Tiskarni v Ljubljani.
— Tudi III. in IV. zvezek sta še v zalogi.

Dobiva se najceneje v podpisani lekarni, ako se naroča po pošti.

Najboljše kakovosti, blago-dejen, oživljavač, krepijen in zlasti sredstvo za vzbujanje teka je

Marijacejski liker

1 stekl. 20 kr., 6 stekl. 1 gid.
3 ducate steklenic 4 gid. 80 kr.

Nadalje za želodec:

Kapljice za želodec. — Steklenica 20 kr., 6 steklenic 1 gid., 3 ducate 4 gid. 80 kr.

Odvajalne ali čistilne kroglice čistijo želodec pri zabasani, skaznem želedeci. — Skatulja 21 kr., jeden zavojček s 6 skatuljami velja 1 gid. 5 kr.

Za prsa:

Zeliščni sok ali prsni sirop za odraslene in otroke; raztvarja sliz in lajša bolečino, n. pr. pri kašlju. — Steklenica 56 kr., 6 steklenic 2 gid. 50 kr.

Za trganje:

Protinski ovet (Gichtgeist) lajša in preganja bolečino v križu, nogah in rokah. — Steklenica 50 kr., 6 steklenic 2 gid. 25 kr.

Vsa ta nasteta in vsa druga zdravilna sredstva se dobivajo v

lekarni

Ubalda pl. Trnkóczy-ja

v Ljubljani zraven rotovža

in se vsak dan s prvo pošto razpošiljajo. 952 24-10

15 Alojzij Vodnik, 228

kamenarski mojster Ljubljana

Kolodvorske ulice 23 in 24

priporoča največjo zalogo na Kranjskem: Grobne spomenike od gid. 10 naprej, strojarske ploče od gid. 20 naprej, ploče za pohštvo iz raznih mramorjev, mramor-mozik za tisk po cerkvah, vežah in lepe šmirgelcement-ploče od gid. 2 m² naprej.

Kmetovalcem kateri se hočejo poučiti o marštem, kar koristi njihovemu uspešnemu gospodarstvu, priporočamo knjilice

Kmetom v pomoč.

Narodno-gospodarska rasprava.

Spisal Iv. Belec, Ljubnik.

Cena 20 kr., po pošti 23 kr. Dobiva se v "Katoliški Tiskarni" v Ljubljani.

Vsi stroji za kmetijstvo, vinarstvo in moštartstvo!

IG. HELLER, Dunaj,

2/2 Praterstrasse 49.

936-12

Delavnica kleparskih, ključarskih,

ANTON BELEC

Št. Vid nad Ljubljano

Isdeluje ter ima v zalogi

cerkvene svetilnice ali stalnice

220 15 dve po 194 5-6
iz kositarja 12, 15, 18, 20 gid., iz medenine 22,
24, 28, 32 gid., iz topaka 40, 50 gid.,

obhajilne svetilnice

iz kositarja po 2 gid., iz medenine po 5, 8,
10 gid.

pušice z zvončki

za pobiranje miloščine, iz kositarja po 1.50 gid.
iz medenine 5 gid.

štedilna železna ognjišča

vsa železna in tudi razna za valdati.

!! Pokrivanje zvonikov !!**Barvanje zvonikov**

napeljevanje strešnih žlebov in strolovedov.

Razna železne ograje, vrata, smrežja za pokopališča itd.

S krtevjo zvonikov prevzema ob jednem tudi tesarstva dela.

kovno-tiskarskih, stavbenih in galvanizerskih del.

CENIK vin vipavske in istrske vinarske zadruge.

V skladišču v Šiški št. 9 nad 56 litrov: V pivnici (na drobno) na Brogu št. 1:

		hektoliter			liter
223 (24-15)		22- do 24-1/2	Vipavsko staro . . . po gl.		—40
Vipavsko staro . . .	po gl.	22- " 24-	" " " " " "		—36
" " " " " "			Vipavski Rulandec . . .		—52
Vipavski Rulandec, desert		37-	" " " " " "		—48
" " " " " "		30-	" " " " " "		—48
" " " " " "		25-	" " " " " "		—70
" " " " " "		31-50	" " " " " "		—32
Istrski teran, stari . . .		17-	Istrski teran, stari . . .		—32
" " " " " "		18-	" " " " " "		—32
Istrsko belo . . .		19-	Istrsko belo . . .		—50
Istrski Refoškot . . .		35-	Istrski Refoškot . . .		—50
" " " " " "		90-	" " " " " "		1-20

Zadrugi razpošiljati vzorce in vina direktno.

Vizitnice in koverte

priporoča

Katol. Tiskarna.

Najnižje cene.

L. Mikusch,
tovarna detalkov,
Ljubljana, Mostni trg 18.

Nad 50 let pripoznano za najboljšo umivalno milo.

APOLLO-MILO

Pravo samo z gorenjim otiskom.
Pred ponarejenim se svári.

1911 12-8

Fr. Petrič

v Ljubljani
Špitalne ulice.

blaga za moške in ženske obleke

valasti domačega in bruskega sukna, razno volneno blago za ženska oblačila, rumbariko, platno, ceŕr, tkanino, vsakovrstne hlaŕevino, vse podlage in potrebšŕine za krojaŕe, daŕe svilnate, piketaste, platnane in bombaŕaste glavne in ŕepne rute.

Izborna, trpeŕno ŕrno sukno za duhovniŕke obleke, talarje, haveloke itd.

Ostanki najraznovrstnejega blaga so v veliki izbiri po zelo zniŕani cení na raspoloŕo.

KATHREINER-KNEIPPOVA SLADNA KAVA.

CASTNI DIPLOM
1891-1894
8 ZLATIH KOLAJN

Najbistejši prirodni piod v celih zrnih, ki se ne daŕo pozareŕati.

Se dobi povsod: 1/2 Kile za 25 kr.

Est unumquodlibet se totum habere se preparat | Kofeinumque, cetera omnia in se sunt quodlibet habent, utrumque in se habent | Kofeinumque cetera omnia in se sunt utrumque habent